

სამუდამოდ არ ჩაირიცხება, რადგან მაგ. 1876 წელს თუმცა 383.000 ფუთი ქვანახშირი ამოიღეს, მაგრამ 1877 წ. ამ რიცხვმა ძალზედ იკლო.

შველახედ მეტი ნახშირი ამოდის შუბანის ქვანახშირის მადნიდამ, სადაც 1876 წ. ამოღებულ იქნა 281000 ფუთი; მასუკან ტიბულში, სადაც წელიწადში 50-60 ათასს ფუთზე მეტი არ ამოდის. მხლა აპრობენ ტიბულის რკინის-გზის გაყვანას შუთაისამდე და ეს, უეჭველად, ასწევს ქვანახშირის წარმოებას. მაგრამ ამ წარმოებას დაუშლის ბათუმის სიახლოვე, რადგან ბათუმში შეუძლიან თუნო ქვეყნელებს უბაჟოდ დაწიონ თავიანთი ქვანახშირი, რომელიც უფრო იაფად ჯდება, ვიდრე შველახისა. შველახზედ მოსიარულე გემებიც, უეჭველია, უტბო ქვეყნის ბაჟს ქვანახშირს არჩევენ შველახისას. ამის გამო ხსენებული განხეთი იმ აზრისაა, რომ ბათუმის პროტო-ჭრან კო მოისპოს.

«მოსკოვის უწყებები» მიაკვნიან აგრეთვე ყურადღებას იმაზედ, რომ შველახისა თუმცა მდიდარია სხვა-და-სხვა მადნეულობით, მაგრამ ეს წარმოება დაცემულია; მაგ., მანჯის გუბერნიის შველახში წელიწადში გამოჰყავთ მარტო 35-40 ათასი ფუთი სპილენძი, რადგან ბევრით უმეტესს გამოყვანა შეიძლება.

ამას წინადა ქუთაისის სასულიერო სასწავლებლის ხელმძღვანელმა ბ. იაკ. შხაკაძემ უჩივლა სამოსამართლო პალატაში ჩვენის განხეთის რედაქციას შეურაცხების მიყენებისათვის და გამოცხადებისათვის, ვითომ მისგან განგებულ სასწავლებელში ბევრი უწყესობა მხდებოდა. სამოსამართლო პალატაში ეს საქმე მომავალ 26 მაისისათვის არის დანიშნული.

ბაზ. კრუსკი უჩივრის შეუტყეობა, რომ სახელმწიფო იქნებათა სამინისტროში იკვლევდნ ამ საქმედ სა-

ბასოს შევთვლებს და ხუტუქ თმას, მე მას მელორეზედ დავწერ ჯვარს! პიდეც აასრულა თავისი სიტყვა; დაპირდა ბლომად ფულს მელორეს, ოღონდ შეერთო ბასო ცოლად იმ პირობით კი, რომ ბატონს ჰქონოდა რამე უფლება მის ცოლზედ. ამისთანა შემთხვევა ხშირი იყო ბატონ-ყმობის დროს*). საწყალი ბასო ტიროლით წათრიეს საყდარში და გადასწორეს ჯვარი. საყდრიდამ იგი შეაგდეს ერთ ცარდელ ოთახში და კარები კლიტით ჩაუკეტეს, რომ მელორე არ გადასულიყო პირობას, რომელიც მისცა თავის ბატონს.

ღალამდა, თუ არა, გაიღო ოთახის კარები და ბასომ დანახა სამაგელი სახე და ანთებული მხეცურის ვენებით ბატონის თვალები.

*) მოკვანკებთ მკითხველებს, რომ ეს მოთხრობა უცხო ცხოვრებად არის აღებული.

შუალეხათ შორის და შველახში ლენის-წარმოების გასაუმჯობესებლად. ამისათვის ჰფიქრობენ გამართონ იქ ვენახები და ბალები და იქილამ ურიგონ მცხოვრებლებს ვაზები. ამას გარდა, აპრობენ თურმე გასხნან შველახის სხვა-და-სხვა ადგილებში და შირიმის სამხრეთ ადგილებში ჭერები-სკოლები, რომლებშიაც შერობიულად უნდა აყენონ ლენიები. მიწის-წარმოების დებარტამენტს მიერ შეკრებილი ცნობებიდან სჩანს, რომ შველახისაში ეხლა მოდის 10-დან 12 მილიონ ედრომდინ ლენიო. როგორც მცოდნე პირთ გამოუყვლევიანთ, ძახური, მართლური, იმერული და აგრეთვე მანჯის, შრენის და ბაქოს გუბერნიების ლენიები ძლიერ მადალი ღირსებისანი არიან თურმე; მაგრამ უმეტესი ნაწილი ამ ლენიებისა ევრსად წაიდება, რადგანაც ეხლა ისე აყენებენ მათ, რომ მალე ფუტდებიან, როდესაც ერთი ადგილიდან მეორეში მიჰქევი, და ამასთანავე დიდ-ხანსაც ვერ ინახებიან. სკოლები, რომელთა დაარსებასაც აპრობენ, სახელმწიფო ხარჯზე იქნებიან და მათში კურს-მესრულებულებს, წასახლისებლად, ზოგიერთ შეღვათიც მიეცემათ სამხედრო გარდასახადის საქმეში, ისე როგორც დაბალ სასოფლ-სამეურნეო სასწავლებლებში კურს-მესრულებულებს.

«დროების» კორესპონდენცია

სახხმამ, 2 აპრილს. არა ერთხელ უკითხავს და გაუგონია მკითხველს, რომ სახხერე არის ბუნებისაგან უზვად და ჯილდობებული მხარე, მაგრამ დროთა ვითარება კი ვერ უტყუროს მას წყალობის თვალთ.

არ ვეცი, რომელი მხრიდამ დავიწყო და ვსთქვა რამე სახხერეზე. ერთ მხარეს შევეწო, მაშინ მეორეც უნდა ვსთქვა და მგესამეც და ამას ხომ ბევრი ქალაქი და შრომა დასჭირდება.

საბრალო ბასო შიშისაგან კანკალმა აიტანა, წატორტმანდა წასაქცევად, მაგრამ ბატონმა შეიპყრო იგი თავის მძლავრის მკლავებით და მაგრად ჩაუკოსნა ღამაში აღისფერი ტუჩები.

— რას ჩადით! დაიყვირა ბასომ, — ბამიშეთ! გამიშეთ, ბატონო!

ბატონი მას კურს არ უგდებდა; მასში გაიღვია მხეცურმა გრძობამ.

— ბამიშეთ! დაიყვირა ბასომ, გაუხსლტა ხელიდან და კანკალით ეცოთახის მეორე კუთხეს. — მე მიჩვენია თაე დაეხირო, ვიდრე მაგას ჩვიდნდ. ღმერთი არა გწამთ! მე ქმარი მყავს... მის მოვალეობაში ვარ... მე... პატიოსანი ვარ.

ბასომ ტიროლი დაიწყო.

— მძრის მოვალეობაში ხარ?! მძარმა თითონვე გაგვიდა; ხედავ, — აი ფულებიც მხად მაქვს მისთვის. ბევრი ფულია აქ... ბევრი! შენ უფრო მეტს მოგცემ, ოღონდ შემიკვარე, მომხეიე, მაკოცე, — წაიბუტბუტა ბატონმა, და

ქალაქი და შრომა კიდე არაფერია, — ამას როგორც არის გაუძლებს კაცი; მაგრამ იმას კი ვეღარ გაუძლებს, რასაც ამ ნიჩრი კორესპონდენცია გამოიწვევს. თუ არ დამიჯერებთ, ჰკითხეთ იმათ, ვისაც რამე გაზეთში ჩაუწერია სახხერიდამ და ყველაფერს გიანბობენ. მკითხველებსაც ეს სომებათ — ერთ კორესპონდენტს რომ თავ-პირი დაამტერიეს და მეორესაც ამასვე უპირებდნ, რომ მოეხერხებინათ; რაც შეიძლებს, იმაზედაც ბევრი უსინიდილო საშუალება იხმარეს. რად გაგიკვირდება, მკითხველო, რომ ამის წარმომდგენმა უეცრად კალამი შეჩერდა და რაღაც სურს გარდასაცემლად პატივცემულ მკითხველებისათვის, ისევ თავის გულში შეინახოს.

მკითხველი, რომელიც კარგად იცნობს სახხერეს, მეტყვის — შშიშარა ყოფილხარო. მოდი და ნუ შეგეშინდება; აქაური მუშტისაგან ღმერთიც ვეღარ გიხსნის! სან რა გასაკვირეულია, მე რომ მეშინოდეს, როდესაც თვით ისინიც, ვისიც იმედი ჰყენ უნდა გვეკონდეს, შშიშო კანკალებენ და რას სჩადიან, ერთმა ღმერთმა იცის...

ასე, ბ. მკითხველო! რადგანაც მე მეშინიან და ამისათვის ცუდის მხრით ვერაფერზედ რას ვბედავ; ესინჯავ და ვარგის მხრით ვიტყვი რასმე, თუმცა კი, თუ შეიტყეს ჩემი ცინაობა, კარგს არც ამისათვის დამაყრიან, რომ შემდეგში ვეღარ გაგებლო წერა, რადგან უსათუოდ წამომკდება რამე. თუ ამ პატარა კორესპონდენციის შემდეგ მშვიდობით გადავიჩი და ვერაინ მიცნო, (ეს კი ვეცი, ვესმე ცხელი ღღე დაადგება), შემდეგ შემიძლიან, ბევრი რამ ვაცნობო აქედან მკითხველებს; მანამდის კი ნურაფერს უკაცურად ვბნ.

იმას მოგახსენებთ, — კარ მხრით უნდა დავწერო რამე შეთქმე; კარგი აქ ძეირია; მაგრამ ცოტაც არის, თუ გამოჩნდა, შესაძნევი შეიქნება. ამას წინედ, 22 მარტს, დასაფლავეს სახხერეში ერთი აქაური 13 წლის სომეხი;

როგორც ვეფხვი, ეცა საბრალო ბასოს.

ბასო არც ეხევიდა და არც ჰკოცნიდა. — მძარმა გაგვიდა! გაისმოდა საბრალოს ყურში.

უცებ გულმა ძეგრა დაუწყო, ხელები და ფეხები გაუკიდა შიშისაგან: მან დანახა თახჩაში ვაზის სასწრაფი ღანა.

— ბამიშეთ! საზარლად მეკვიკლო მან, ხელი წაჰკრა ღონიერად ბატონს და, როგორც ელდა, ეცა დანას.

— ნუ მომეკარებთ!...

ბასო აქეთ-იქით იქნედა დანას; კრემლები თვალთაგან სციროდნ და ისე კანკალებდა, თითქო აკიბესო.

— ბველის წიწილო! დაიყვირა ბატონმა, — მე დავუახნებ ბიჭებს და შეგაკვირეინებ. ბესმის! ღაგლე ეგ დანა! მაშ, ვერე! მაშ... დამაკდე!

იგი ამ სიტყვებით მივარდა კარებს, მაგრამ ბასო გადაეღობა კარებში და აქეთ-იქით იქნედა დანას. ბატონმა აიცილია დანა და მაგრად დაუჭირა მჯჯა.

მის დასაფლავებას სახხერიდისათვის დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა და შესანიშნავი იყო. შეველა, ვინც კი იცნობდა გარდაცვალებულს, წავით ხოჯაშვილს, მწუხარედ სტიროდა მის დამკარგვას. სახხერის ბაზარმა მიართვა ყველიების გვირგვინი ზედ-წააწერით:

«იყავ კეთილი, პატიოსანი, ახგაარება რ იყო შენმა, შენი სასული დად უკვლავ შეგდად უკუნ ასამდე და შეტეა ჩვენში»

მთელი გზა სანლიდამ დაწყებული ეკლესიამდე მოჰყინეს სუროს ფოთოლებით; ეკლესიაში მას უთხრა რადენმა პირმა სიტყვა. პირველად სთქვა სომხის მღვდელმა ტერ-ღავით მებთაროვმა, რომელიც იყო ქართლიდან მოწვეული და რომელმაც მშვენიერად განმარტა, რა არის კაცის სიცოცხლე და სიკედილი. იმის შემდეგ თავადმა პ. აბ. და სოფლის მასწავლებელმა შ. ჩ. შინარსი ორივე სიტყვისა იყო — რომ გარდაცვალებული იყო პატიოსანი კაცი თავის ცხოვრებით, არ იყენ ანგარების მოვარე, უყვარდა სიმართლეს; თუ ის რამიე შემთხვევაში მოწმად დაესწრებოდა, მეტი საჭირო არ იყო, ყველა მტკიცედ ეწმუნებოდა; იგი მხად იყო, შეძლებისა და გვარად, ყოველს კარგ საქმეს და ყოველს გაჭირებულს შესწვოდა. ამისთანა თვისების კაცი ძალიან იშვიათად მოვლენა აქ და ამისთანა პატიოსანი თვისებისათვის ყოველი კაცი პატივსაცემლად მას. შემდეგ სთქვეს და დამტკიცეს, თუ რა მნიშვნელობა და ზედ-გავლენა აქვს ამისთანა ხეობით პატიოსან კაცს იმ ხალხზე, რომელშიაც ის სცოვრებს და როგორ იმსახურებს ის პატივისცემას იმათის მხრითაც, რომელნიც პატიოსნებაზე შიორს არიან; და პატიოსნებაზე ხელაღებულები კი, რაც უნდა შემძლე და დიდები იყვნენ, სიკედილის შემდეგ მინც ჩაქოლველი შეიქნებიან, თუ სიცოცხლეში რამიე მიზნის გამო ევრას უბედავთ. ამათ შემდეგ კიდე

— მხლა კი, მშვიდობით! შენ აღარა გეშველება რა? მკ, რა თვალეობა, რა თვალეობი! ან დამატა სწორედ!... აჰა, ჩემო მხეთ-უნახეო! აჰა! და ორჯერ აკოცა ბატონმა ბასოს ტუჩებში; ბატონს სახე გაუწითლდა, თვალეობი ანთო.

ბასომ გიჟივით გაიხიზარა და მიფურთხა ბატონს სახეში. ბატონი ისე გაანჩხლდა, რომ აღარ ესმოდა, რას სჩადიოდა. ბაუშეა ბასოს მჯჯა ხელიდამ და მივარდა სახეში, რა მოხდა შემდეგ, ბასოს არეულადლა ახსოვდა: ორიოდეჯერ ჰაერში გაიკრიალა დანამ და დაეშა ძირს; რაღაც უცნაური და თბილი ღვარი შეესხა მას სახეზედ; რაღაც ხოილებდა და ფანთხლებდა მის ფეხთა წინა. ბასომ გაალო ფანჯარა და გადახტა ბაღში... შემდეგ რა მოხდა, მას აღარ ახსოვდა. ბონ-ზედ რომ მოვიდა, ნახა, რომ იგი ბაღში ბალახებზედ, ფანჯარის წინ გლია, საიდანაც გადმომხტარიყო. სივი ღამის ნიავი დაძებრავდა სახეზედ. აგონ-

სტეფანოვიჩი... რომელიმე... აღიარა... ღირსება... გარდაცვალებულისა და ისტორია მისთვის საუკუნო განსვენება და მისი დანახვისთვის მშვიდობა.

P. S. აქაური მოპრიებელი მსაჯულთა ერთი წელიწადი, ერთი თვით დათხოვნას (отпускъ) თხოულობს და კიდევ მიუღია ცხლა ამაზე ნება. სარწმუნოდ ამბობენ, რომ მის დაბრუნებამდის ყველა აქაური სამსჯავრო საქმეები შორაპნის მოპრიებელი მსაჯულს გარდაეცა და და შევიდა (ხესტაუონში) იქნებთან გარეუღლია. ეს განკარგულება უნდა საშუალო ბაღ გადამტყუა შემოიქმნა.

მისი გასაყრდენობად, რადგანაც მთელი შეიარაღებული არის მოღებული და სასამართლოში საქმის მქონენი, რომელნიც სამოქმედო სიშორიდან იქნებთან მიწვეულნი და შეიარაღებულნი არიან, თითო დღე და ღამე მანც უნდა დაჰყონ, იდეალად გადმოიტანენ და გააგრძელებენ ამ სენს.

მაღაქის ექიმებს თავიანთ შრომის კვალობაზედ მეტად მცირე ჯამაგირი ეძლევათ. ამ საგანზედ შინაურ საქმეთა სამინისტროს წარუდგენია თავისი აზრი სახელმწიფო რჩევებში შესახებ ქალაქის ექიმების ჯამაგირების მომატებისა, როგორც რუსეთის მთავრობისა, რომელნიც თავიანთი და სამხრეთ-დასავლეთის მხარეში. ეს საქმე მალე განხილვება სახელმწიფო რჩევებში.

დიდი ხანი არ არის, რაც რუსეთში საგლეხო ბანკები დაწესდა. ამ ბანკებისაგან ბევრნი დიდ სიყვარულს მოვიღებთ.

დებოდა იმ დღის გადასავალი და არა სჯეროდა. საბრალო... სულ სიზმარი ეგონა და იმედი ჰქონდა გამოფხიზლებიან. მთვარის შუქზედ დაინახა თავის ხელები სისხლში მოსვრილი; გაიშინდა, მოსვრა სახეზედ და ნახა, რომ სახეც სისხლში ჰქონდა მოსვრილი.

— არჩილ... ჩემო საყვარელო! ჩემს დღემდე ვეღარ ვეღირსებო შენ ნახვას, ვეღარ! ჩემ დღეში ვეღარ ვნახე შენს ღამაზს შე-თვალვებს! ღამი-ჰქონ... წამიყვანენ ტყეში და ერთ-ერთ ხეზედ ჩამომადრიობენ... ჩემი სული შორს გაუარინდება და ღამეში ყვე-ფორანთ გაძლივს!

იწყობა თასომ ტირილი და დიდხანსაც ტირილდა. მთავრად ბედნიერი დღეები ემე-ვილობისა, ტყილი საუბარი არჩილთან, მისი სიყვარული და აღერისი; მოაგონდა ბრწყინვალე და აწ საუკუნოდ დაკარგული წარსული.

მეგრამ თითონ საქმის დროს აღმოჩნდა, რომ გლეხ-კაცობას ძალიან უჭირდება ყოველ გვარი ფორმალური წესის შესრულება, თუმცა ეს წესები განგებ განადგილეს საგლეხო ბანკებისათვის. ამ აზრით საქმეში დაუწახვით საგლეხო ბანკებში ერთი სანდო პირი მანც იყოლიონ, განსაკუთრებით იმისათვის დანიშნული, რომ გლეხებს უწინამდგომლად მამულის ყიდვის დროს ამ ბანკების შემწეობით და სხვა-და-სხვა წესების შესრულება კიდევ უფრო გაუადვილოს. ამ პირის შესანახავად, მსესებლებმა 1/2% უნდა შეიტანონ ბანკის კასაში. ამან გარდა, საქმის ბანკის გამგეობა; შედგენდნენ ორი წევრი ერთობისა მთავრად რადგან ორი წევრი არა, ვმარა, განზრახვა აქეთ ორი კანდიდატი კიდევ მოუმატონ.

სხვა-და-სხვა ამბავი.

კეთილი-მყოფელი ტარაგანი. ჰეტეზუზგის ერთ-ერთ სასტუმროში შეიქმნა ორი ჭრანტულად ჩანდული ემევილი კაცი და სუფი მოათხოვეს. ლაქამ მთავრად საქმელი. სტუმრებმა რომ ჰქმნა მიტოვეს სელი, ერთმა მთავანმა დაუძახა ლაქამს, და ჯავრებით ახვეს ტარაგანი, რომელიც ვითომ სუფიში ეგდა. იმავე წავაში სხვა სტუმრებიც ისდენ; რომელიც აგრეთვე ჩაერთვნენ საქმეში და ჰასუნის საგებლად კურ მებრძოთ დაიბარეს და მსუქან ზოლიანის შეტეხიანებაც მოხდა. მთავრად სასტუმროს ჰატრანი, მთავრად ზოლიანი, უნდა სოქკა დირებულ თას-სედაც, მთავრად ორმა ჭრანტულ თავისი ჰქმნეს და ჰროტოვადი შედგინეს; მასუქან სადილან თასი მასტეს; თანხით ადრეკობა დასტოვეს და წავიდნა მთავრად დღეს სასტუმროს ჰატრანი მივიდა და ნიშნული ადრეკობა ერთ ჭრანტთან და სთხრავს საქმე უფრადდებოდ დატოვებინათ, მთავრად ჭრანტი არ დასთანხმდა, ვიდრე ათი თუძანი არ ამოაღებინა სასტუმროს

თული, — ნაღვლიანად გაიტარა თასომ გულში. — მამა მოეუჯალ, დავობლივ... ამ დროს ღია ფანჯარაში მოესმა ლაპარაკი. შიშით თასოს გულმა კანკალი დაუწყა; ადგა და ბარბაცით გაემზავრა ბაღის კარებშიაქნ გასასკლელად. სად მიდიოდა, ვისთან იშოვნდა ბინას, თითონაც არ იცოდა. მხოლოდ ცდილობდა საბრალო, მალე მოშორებოდა იმ არე-მარეს. რამდენიც შორდებოდა იქაურობას, იმდენად უფრო ემატებოდა შიში. მობოდა, როგორც მშველი, შეშინებული მონადირეგან. შოთოლოთა შრიალიც კი აშინებდა მას.

— უცებ შესდგა და ჩაფიქრდა: — სად მივდივარ, ნება?! სად წაუვალ მათ? — მს, დმერად ჩემო, შენ მიმეველე! სტეპანესა და კიდევ უფრო მხნედ განაგრძობ გზა...

როდესაც თასო ამ თავის გარდასავალს მოუთხრობდა ხოლომე, ბევრნი

ჰატრანს. ჰატრა ხანს უნან მივიდა ამ უგანსკელებთან მეტრე მკანაგაც და მასთან აგრეთვე ათი თუძანი. სასტუმროს ჰატრანი მასკა, ვანცა ბანდებო-დეს ეს კაპიტონები, შეატყობინა ზოლიანს და გამოაქმნა დროს აღმოჩნდა, რომ ამ ემევილებს სხვა ამხანაგებიც ჰქონდა და ეგებანა ამ გვარი ჭოკუ-სებათა სცხოვრობენ.

ზღვის გზად-მყოფობის წამალი ერთს ინგლისელ დოქტორს შეუნიშნავს, რომ ზღვაზედ მოგზაურობა ბუნებით ურუქის სრულად არა სწყენთ. მის განმთ იგი ურუქის ზღვაზედ მოგზაურობის ურუქებში ბამბა მკრად დიდიონ სელმე-

საჩიქარი უმშვენიერესს ქალებს. რეპინაში შეიქმნა კომიტეტი, რომელიც მომავალს მიტოვეს იენისს და ჰრეგებს ვილდოებს რეპინის უმშვენიერესს ქალებს. სხეთს ბუნსტრეტში მასიასანმა, ორ-ორს გადარცა და კრავიქში და თითონ სსკა ქალებში. კომიტეტს მოუწყვა ყველა რეპინის სრული წლოვანი მცხოვრებლები — აცხოვრებ კომიტეტს წრელით, ვას იცნობენ უმშვენიერესს ქალს თავის ქალებში, მათი ადრესა შეატყობინონ და ჰქმნ თავისით სახელი და გვარი მოაწერონ. რომელ ლამაზ ქალებსაც უფრო მეტი სმამოუკან, ისინი მიიღებენ ვილდოდ მვიდ-თასს ნიუტეს, თანხულებს და მუდამ სთოუნებ ყველა მცხოვრებელს.

ერთს ინგლისელ მსწრაფელ მასიარულეს, უდსტრანს, გამოუცხადებია, რომ დღეში 80 კილომეტრს გაევილი თენით (კილომეტრი თითქმის ერთ ვერსტამდე) და ამით დაგმტკიცებ, თუ რა შეუძლიან იმ კაცს, რომელიც სასმელებს არ ეკარება. ამ გარის სამსახურისათვის „სიფხის-ზღის“ საზოგადოებას მისთვის კარგი ვილდოდ დაუნიშნავს. ჰატრა ხანს უნან მოუტრეს გამოუყვადებია, რომ მეც გავივლი მკდენს და იმით დაგმტკიცებ, თუ რა შეუძლიან იმის-

აყვობდნენ, რომ მის გულში ამის მოგონებით არავითარი სინაული არ იღვიძებდა; მხოლოდ ცოტა ყვიროდებოდა და თვლები რაღაც უცნაურის ცეცხლით ენთებოდნენ.

— თასო! საშინარი დედა-კაცო ხაროთქვენა, — ეტყოდნენ ხოლომე ნემსაძის ნაცნობები. — მომერიდეთ, თუ საშინარი ვარ! — შესაუბრებდა თასო იმდინილით. — ჩისთვის დამტოვლებთ ვარს. ნუ გემინიანთ, ემევილებო! მე პატრონსებს არას დაეუშვებ. აი, რატომ მასილს არ შეეშინდა ჩემი, — დაუმატებდა ხოლომე თასო და აღერისიანად გადხედავდა ნემსაძეს.

— თასოს კემბარტად უყვარდა თავის მფარველი ნემსაძე; მისი კეთილი და ერთგული მეგობარი იყო. მათის ერთ-ერთ გულებით თასომ ისეთი პატრისცემა და ნლობა დაიმსახურა, რომ მოხუც ნემსაძე სრულებით აღარ იქნებოდა.

— თასოს კემბარტად უყვარდა თავის მფარველი ნემსაძე; მისი კეთილი და ერთგული მეგობარი იყო. მათის ერთ-ერთ გულებით თასომ ისეთი პატრისცემა და ნლობა დაიმსახურა, რომ მოხუც ნემსაძე სრულებით აღარ იქნებოდა.

— მლანდარობ, ენუმლობ, ემბი-

თანა კაცს, რომელიც მსწრაფელს მსაჯულს, ღუდს და ღამათს დასტყობდა სკამსა...

მიღებით საჭმელების ზიდვა. მკერაის და ეკრბის დიდ ქალებში ხმარია მიღებით წყლისა და ცხის გყვანა ერთის ადგილიდამ ყველა სახლებში; ნიუ-იორკში სახლების განსაზღვრად ორ-თქლიც განკუთვ ერთისავე ადგილიდამ სხვა-და-სხვა სახლებში, მკრბან რაც ქს. და განუძრავთ ჩიკაგოში, ეს კი ზარკელი მაგალითი იქნება. იქ შეიქმნა საზოგადოება, რომელმაც უნდა დაჰყოს მთელი ქალაქი განყოფილებებად და ყოველ განყოფილებაში გამართოს უზარმაზარი სამხარეული, სადაც ყოველ გვარი საჭმელი უნდადებოდეს დილის რ საათიდან საღამოს 9 საათამდე. ამ სამხარეულად იქნება გუგანილი ყოველ სახლში მიღეთ რომლითაც შეიძლება საჭმელს მიწოდება, რამდენს გი მოითხოვენ. რასაკვირვებლად საჭმელი ესე უფრო იკავდება და ყველა და საუკეთესოც იქნება. წამოხადენით, ამბობენ ერთი ამ საქმის მოთავეთაგანი, რომ დიღის 7 საათამ. წინა დამსკვე შეიქმნას სახლის ჰატრანმა საჭმელი სამხარეულს ტელეფონით. დახიშულ დროს აცნობებს, რომ მზად არიან ზუ-რის საჭმელად და რამდენიმე წუთს შემდეგ სტოლზედ განხდებს მშვენიერბიჭმ-ტეპსი, კრბო-კვარცხი, თუქსი, კართო-ფილი და სხვ. საჭმელები იქნება რეკორდ მდიდრებისა, ასე დამბიკისათვის; ერთის სიტყვით ამ საზოგადოებისაგან მოსალოდნელი საკეთილ უფრცხველია.

— რას ამოაგონებენ — იტყვის ზოგიერთი ჩვენი მკითხველი. — მართლა, რომ რას არ მოაგონებენ... ამკრანსა...

— ღღეს, ჩემო თასო, უნდა მეგ-ლისი გავმართო ჩემს ბაღში, რადგან შენ იტყვიანისაგან დახანის დღე არის, — უთხრა მასილმა, რადგანც იგი იმდინილით, ოც-და-ხუთს მანის, შევიდა თასოსთან განსაღვიძებლად და შეუტანა მშვენიერი თაბაქი. — მოაწერობ მოამხლო, რაც საქმე არის?

— როგორ არ მოვასწრობ! სულ მზად იქნება შენ მინამდის პატრონბის ბარათები გაგზავნე მეგობრებთანნი იფრებენს მსგ ბოწონ

— როგორ არ მოვასწრობ! სულ მზად იქნება შენ მინამდის პატრონბის ბარათები გაგზავნე მეგობრებთანნი იფრებენს მსგ ბოწონ

— როგორ არ მოვასწრობ! სულ მზად იქნება შენ მინამდის პატრონბის ბარათები გაგზავნე მეგობრებთანნი იფრებენს მსგ ბოწონ

— როგორ არ მოვასწრობ! სულ მზად იქნება შენ მინამდის პატრონბის ბარათები გაგზავნე მეგობრებთანნი იფრებენს მსგ ბოწონ

— როგორ არ მოვასწრობ! სულ მზად იქნება შენ მინამდის პატრონბის ბარათები გაგზავნე მეგობრებთანნი იფრებენს მსგ ბოწონ

საქონლის

(ჩრდილოეთი სააგენტოსი)

16 აპრილს.

პატარა შრომა. რუსეთისაგან ახლად გამოცხადებულ მეშვიდე 5 მილიონი გირვანქა სტერლინგის სესხზედ ვეტერბერგში მოაწერეს ხელი 70 მილიონამდე რიგში 598,000, ოდესში 409,000 ვარშავაში 450,000 გირვ. სტერლინგზე, ტაგანროგში 50,000.

ლიბავა. გემინ გაზენპორტში გამოცხადეს განაჩენი ბარონი ნოლდეს მოკვლის საქმის თაობაზე. ათ დამნაშავე გლეხთაგანს ოთხს კატორგაში გაგზავნა და მანებში შეშობა გადაუწყვიტეს. ერთს — ქარხანებზე შემოხაზა, ერთს — ციხეში დამწყვდევა და ერთი — ეჭვს ქვეშ დასტოვეს; დანარჩენები გაპართლეს.

რიბა. უგანასკნელ დროს ბევრნი გურდინდიდგან აურილნი მცხოვრებნი მოდიან რიგაზე, შსკოვის და ნოვგოროდის გუბერნიებში და აგრეთვე ბაკსისაში დასასახლებლად.

ბარლინი. ვოლოდისის საგენტო გვაუწყებს, რომ რუსეთის ახალ სესხზე ხელის-მოწერა ორას მილიონ გირ. სტრელინგამდე ავიდა.

პარლამენტის კომისიამ, რომელიც დანიშნულია სოციალისტების შესახებ კანონის განსახილველად, მიიღო ვინგორსტის მიერ შესწორებული ადგილები, რომელნიც ასეულებენ მმართველობის პრაქტიკის ზოგიერთა მეხლებს; მაგრამ მინისტრმა პუტკამერმა გამოაცხადა, რომ გერმანიის შეერთებულ მმართველობათ არ შეუძლიანთ მოიწონონ ეს განწორება, რომელიც მთელი კანონის უარყოფას ედარებათ.

მადრიდი. საფრანგეთში საცხოვრებლად დასახლებულნი ესპანელიონი ღონკარლოსის მოძრე ოპორტების წინამძღოლობით ესპანიაში გადავიდენ და ჯარები სსდევნიან მათ.

პარიზი. მანდიმ წინადადება მისცა ეკვიპტის ოპორტებს ასეანში, რომ წავიდენ იქილამ ათის დღის განმავლობაში, თორემ სუდიერთიანად ამოსწყვეტს.

18 აპრილს.

პატარა შრომა. უმადლესად ნებადართულია გამოცხადდეს ხელის-მოწერა განსვენებული იმპერატრიცის მარიამ თეოდორეს-ასულის ძეგლის ასაგებად.

უგანის გუბერნიის გაჭირვებულ მცხოვრებთათვის შარშან გადიდა 390.000 მან. სათესლედ. ამ ფულიდამ ერობას დარჩა 177.000 მან. წელს ამ ფულს მიემატა მმართველობისაგან შემწეობა 200.000 მან. და ამას გარდა ხალხს მიეცა შედავათი ხარჯის აკრეფაში. როგორც ადგილობრივი მოხსენები-დამა სჩანს ეს საშუალება ჯერჯერობით საკმარისია.

ახალს სესხზედ ხელის მოწერა მოსკოვში ავიდა ხუთ მილიონამდე და კიევში 306.000 გირვ. სტრელინგამდე.

ბარლინი. ვინდგორსტისაგან შეტანილნი შესწორებანი, რომელნიც უგარგვენ ძალას კანონს სოციალისტების შესახებ, ემეტეს ნაწილად მიღებულ იქმნენ ვაობისისაგან; მაგრამ ის დამატება კი უარჰქვეს, რომლის ძალითაც მოავრობას უნდა ჰქონოდა ნება სარმარ-თებზედ უოთნის გამოცხადებისა მხოლოდ ბერლინში და მის არე-მარეში.

პორტსმუთი. აქ მოვიდა ბობები დამ ჯარით დატვირთული გემი, რომელზედაც ხმელთა შუა ზღვაში ექვსი კაცი გახდა ავად ხოლერიო. მათში სამი მოკვდა. ექიმები ირწმუნებიან, რომ სამიშარი არაფერია. გემიდან ჯარი დდეს გადმოვა ნაპირზედ.

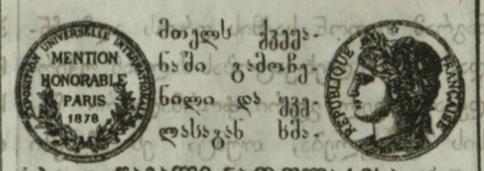
დრომის უმსტა. მ. ა. შვილს. თქვენი წერილები მივიღეთ; მაგრამ დღემდე ვერ დაგუკვადეთ, ვიდრე საქმე არ გამოირკვევა.

განცხადებანი

ზამგე კომიტეტი თბილისის თავდაზნაურთა საზოგადოებისა შეუძღვებელთ მოსწავლეთა შემწეობისათვის უმოჩიოლესად სთხოვს მოხსენებულ საზოგადოების წევრთა, რომელთა შორის ირიცხებიან აგრეთვე თბილისის საადგილ-მამულთა ბანკის დამფუძნებელი, რათა მომძინდენ ჩვეულებრივ წლიურ საზოგადო კრებაზე 5 მიისს, სალამოს 6 საათზე, საახაურო სკოლაში, სტარო-ინსტიტუტის ქუჩაზე.

საზოგადო კრებამ უნდა განიხილოს შემდეგი:

- 1) ზამგე კომიტეტის წლიური ანგარიში შესახებ საახაურო სკოლის მდგომარეობისა და მისი მოწყობისა;
- 2) ბიუჯეტი მომავალი აკადემიური წლისა.

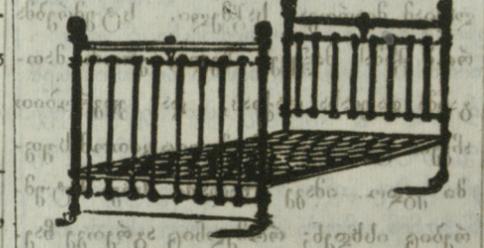
თეთს ქვე-ნაში გამოხე-ნილი და ქვე-ლასაგან ხმა-რებული წამალი ნაოშლარისა, რომელიც (ნაოშლარი) სიფისისაგან განხდ-ბა ხოლმე, განსკუთრებით უხშირად ფეხის თითებს შუა, თოლი ციხე ირ-რეგ ნორ, თოლი იმთ მოვალისი რი-რეგ ნორ, თოლი იმთ მოვალისი რი-რეგ ნორ.

გალმანინი

(Гальманинъ)
ისიყდება აფთიაქში და აფთიაქის წამლების ძალაშია ევროპის ყველა დიდ ქალაქში. მთავარი დეპო ამ წამლისა არის ფარმაკოპოლი მადრი-ტრი-ს. კანონისაგან აფთიაქში ქ. ვარშავაში, ელექტორალის ქუჩაზე, № 35, დიდი კარბა გალმანინისა ვარშავაში ღირს 50 კაპ., პატარა — 30 კაპ. უნდა გაუფრთხილდეთ, რომ ყალბი გალმანინი არ შემოგატყუონ.

ინფორმაციისათვის გაგზავნილი (10—8)

ინგლისური ჩაინის კარბა

ერთის სიწელი 7 მანეთიდგან და ორის სიწელი 14 მანეთიდგან, მათი ლეიბები, ზღვის ბაღასით გატეხილი 5-დგან 8 მანეთამდინ. ვიდრე შემდეგი ნიუ-თეი იყიდება 25% თ უფრო ათვად, ვიდრე სხვაგან. სადმე: ბრიტანიის მეტალის ნიუთები, ჩაინები, სავარაქე, სავარაქე, ჩაინს და სტოლის კოვსები ჩანგ-ლებითა, ფაღბოსი, დასადგმელი, ბირის-სახანსი, სტაქები, სუფოგინი, სავარა, სკები, რიუკები, გრაფინები, სავარა-თეფშე, ბლუდები, სსსადათები, ტა-შე, ფხმბოსი და სხვა.

საგლობუსო

რომლებთანაც შეიძლება წერა სულ მსხვილ, უსუფთაო ქალაქზე. ერთად ერთი სააგენტო ინგლისის მალაზია. იქვე აუარბელა სხვა-და-სხვა გარი კალ-მები ყუკელის ხელისათვისა — 25% ითვად, ვიდრე სხვაგან. იქვე: მელანი, ქალაქი, განკურტები, რეკულები, ლაქი, კანონში, პენალი, კალმები, ბუძაყნი-კები, შორტ-სიგარები, ალბომები, რამები, მარტალები, სამართლები, სსს-თელი, საღესი, რანსქები ჭურჭლის საწმედად (ბოჩაგისი) თუთრეული-სათვის, პატარა საღები ატეხისათვის, კლინგები, ტახტები, სავარდები, სარკე-ები, სავარდები, ბუძაყნი, ზარები, ბინჯები რეკუტები, კატრანსები, მისის-სათები, კამპასები, ტერმომეტრები, მექანიკი, ნემსები, მანტიები, სვის-ტოკი, შამპანი, ქმები, სარტელები, შრობები, სავარაგები, კანები, ფილ-ტრები, შხობები, თაგას; ტანისმოსვისა, ცხენისა და პატენტისა მანტიები, გარბები, სკეიმო ქალაქი გატრ-კლარეტისათვის და სხვ. და სხვ.

პატარა — 20 კ.

ინგლისის მადაზიაში

თმის-სამოქმედანი
იქვე ისიყდება ჩინის შამადა თმისას სასამარებლად. ფასი 1 მან., სხობები თავის ტოკილის მოსახლობლად, ტუფლების სავარ-ნი, დუხები და სხვ.

ტები, სარტელები, სამართლები, ვარსი-ცის სათელები, უნიტრები, რანისა და ქალისა; ალბომები, ხელისტები, ტანის-მოსვის დასავიდელები, სახლო მარტ-ლები, ქაქები, უთაები, წისქვილები, ხეხები, ქლიბები, კლიტები, ინგლისის თაფები და რეკლემები, ჰიები, ზა-რადები, გამიულები, სფანგები, ნი-ბები, კატრანები, სანები, ხელქები, წინდები, სუფრები, საფეტებისათვის რგოლები, ელანისი ჭურჭელი, მუჩა-ბები, კამეტები, ჰიგულები, სო-სები, ზღვის ბაღასი, დიმიტოვანი და სხვ. ინგლისურს მალაზიებში №№ 156, 157, 158, 159, და 160. ამ ნომრებს ყურადღება მიქცეთ. (100—99)

ინგლისის მადაზიაში

Maison de confiance

შეადარეთ ჩვენი ჩაი	მოსკოვის ჩაის
1 მ. 10 კ.	1 მ. 40 კ.
— — 1—20	— — 1—60
— — 1—40	— — 1—80
— — 1—60	— — 2—
— — 1—80	— — 2 — 50
საუკეთესო 2—	— 3 —

იქვე ისიყდება სხვა საქონელიც: თა-ფები, რეკლემები, ვარატები, ჭუ-რჭელი, ჩაინები, გასადები, დანები, გოგები, ტაქტები, კალმები, ქალაქი, შოკოლადი, ვაგო, განკურტები, მუჩაბე-ბი, მანესა, უნგინები, კლეანა, წინდები — რანისა და ქალისა, ხელ-სახ-ტები, მანტიები, კალენორი — სულ ყველაფერი 25-დამ 50 პროცენტით უფ-რო ათვად, ვიდრე სხვა რომელსამე მა-ლაზიაში.

კინც ქალაქს ვარდამ 25 მანეთიდან 1,000 მანეთამდინ საქონელს გამოი-წესს, გასავაზუნს ანაფრს ან ინ-დის.

საგლობუსო

რომლებთანაც შეიძლება წერა სულ მსხვილ, უსუფთაო ქალაქზე. ერთად ერთი სააგენტო ინგლისის მალაზია. იქვე აუარბელა სხვა-და-სხვა გარი კალ-მები ყუკელის ხელისათვისა — 25% ითვად, ვიდრე სხვაგან. იქვე: მელანი, ქალაქი, განკურტები, რეკულები, ლაქი, კანონში, პენალი, კალმები, ბუძაყნი-კები, შორტ-სიგარები, ალბომები, რამები, მარტალები, სამართლები, სსს-თელი, საღესი, რანსქები ჭურჭლის საწმედად (ბოჩაგისი) თუთრეული-სათვის, პატარა საღები ატეხისათვის, კლინგები, ტახტები, სავარდები, სარკე-ები, სავარდები, ბუძაყნი, ზარები, ბინჯები რეკუტები, კატრანსები, მისის-სათები, კამპასები, ტერმომეტრები, მექანიკი, ნემსები, მანტიები, სვის-ტოკი, შამპანი, ქმები, სარტელები, შრობები, სავარაგები, კანები, ფილ-ტრები, შხობები, თაგას; ტანისმოსვისა, ცხენისა და პატენტისა მანტიები, გარბები, სკეიმო ქალაქი გატრ-კლარეტისათვის და სხვ. და სხვ.

პატარა — 20 კ.

ინგლისის მადაზიაში

თმის-სამოქმედანი
იქვე ისიყდება ჩინის შამადა თმისას სასამარებლად. ფასი 1 მან., სხობები თავის ტოკილის მოსახლობლად, ტუფლების სავარ-ნი, დუხები და სხვ.